

Remissyttrande

Datum 2020-06-23

RS 2020-02066

S2020/01396/SOF

Socialdepartementet

Rosenbad 4

103 33 Stockholm

Framtidens teknik i omsorgens tjänst (SOU 2020:14)

Sammanfattning av synpunkter

Västra Götalandsregionen (VGR) ställer sig i positiva till de förslag som beskrivs i betänkande ”Framtidens teknik i omsorgens tjänst”.

Samtidigt lämnar regionen synpunkter på skrivningar och begrepp i betänkandet som ytterligare behöver bearbetning för att kunna användas ändamålsenligt i kommunal och regional tjänst.

Svar på remissen har tagits fram i samverkan med VästKom. Däremot lämnar varje organisation sina respektive svar var för sig.

VGRs svar lämnas enligt kapitelindelning i remissunderlaget.

1 Författningsförslag

Det är nödvändigt att uppdatera lagar och förordningar som utgör hinder för att utveckla och använda digital teknik som en helt integrerad del av omsorgs- och vårdutbudet.

Västra Götalandsregionen ställer sig därför positiva till förslagen enligt 1.1-1.5, däremot efterlyser regionen tydligare beskrivningar av bärande begrepp i lagtexterna enligt följande:

1.1 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

VGR ser ett behov av förtydligande av när och hur ska samtycke inhämtas (2 kap. 7 §).

Texten som behandlar värdet med att använda teknik kontra individens integritet lämnar i nuvarande lydelse stort utrymme för olika bedömningar och bör därför snävas av ytterligare (3 kap. 8 §).

1.5 Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Det framgår inte tydligt vilken kompetens kommunerna ska kunna avropa från regionerna för bedömningar av individens beslutsförmåga.

Vilken kompetens ska den legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen besitta? (16 kap. 5 §)

2 Utredningens uppdrag och arbete

2.2 Angående vissa begrepp i betänkandet

Begreppet välfärdsteknik har en bred definition i betänkandet ”stödjande omgivning för ett aktivt liv”. Det kan vara nödvändigt i nuläget för att inte köra fast i en tolkning som utesluter ny och oprövad teknik. En mer kompakt definition av begreppet välfärdsteknik är dock nödvändig för att bli användbart, exempelvis vid upphandlingar av välfärdsteknik i form av tjänster och produkter. Under punkt 3.2.5 finns en redogörelse av hur Socialstyrelsen (SoS) definierar begreppet, dock är det oklart hur betänkandet ställer sig till den definitionen.

4 Digital teknik för vård och omsorg

4.6 Upphandling upplevs som problematiskt

Västra Götalandsregionen vill betona behovet av ökad nationell samordning och stöd till kommuner och regioner vid upphandling enligt LOU. Det är en viktig del nu och kommer att bli än mer viktig i framtiden. Såväl befolkningens hälsa som användning av skattemedel gagnas av att våra respektive organisationer blir ännu bättre på att samarbeta över förvaltnings- och myndighetsgränser.

8 Överväganden och förslag

8.3 Hinder och osäkerheter i fråga om välfärdsteknik

Kompetens för att bemästra digitalisering och användning av välfärdsteknik behöver beaktas av alla huvudmän och för alla åldersgrupper, inte bara för individer med behov av äldreomsorg som omnämns i remissunderlaget. Äldre, multisyka och funktionshindrade har ofta behov av insatser från hälso- och sjukvården i regionens regi, kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänsten.

Dessa grupper bör vara prioriterade i fråga om kompetenshöjande åtgärder inom välfärdsteknik så att grupperna dels kan ta del av information gällande dem själva samt delta i egenvårdsåtgärder som stöds av digital teknik.

8.4 Vård och omsorg till människor med nedsatt beslutsförmåga

8.4.1 Inledning

Samtycke, ansvarsfördelning och tillgång till rätt information i rätt tid är utmaningar som behöver belysas ytterligare och utrustas med konkreta

anvisningar för att digitalisering och säker informationshantering ska kunna realiseras.

Kopplingen till personligt förskrivna hjälpmedel, medicintekniska produkter och läkemedelsnära produkter behöver beskrivas. Förutom att belysa kommunens och regionens ansvar behöver även individens ansvar för att ta till sig digital välfärdsteknik belysas.

8.6.1 Två huvudsakliga modeller för tillhandahållandet

Västra Götalandsregionen ser ett behov av ett tydligt ställningstagande från lagstiftaren om att alltid sätta individen i centrum vid planering och genomförande av insatser som omfattas av SoL och HSL.

8.7.1 Förslag om vård till människor med nedsatt beslutsförmåga

Patientlagen omfattar inte socialtjänstens insatser och det är därför viktigt att reda ut vilka insatser som ska klassas som hälso- och sjukvård och sortera ut övriga insatser, detta är nödvändigt för att lagändringen ska ge önskad effekt.

8.7.2 Förslag om omsorg till människor med nedsatt beslutsförmåga

Bedömning av samtyckesförmåga baseras på diagnos och funktionsnedsättning och det måste vara tydligt vilken legitimation som krävs för att göra den typen av bedömningar. Här krävs ett förtydligande för att lagändringen ska bli användbar och tydlig, detta påpekar VGR även under kapitel 1.5 ändring i hälso- och sjukvårdslagen.

8.12.7 Definitionen av välfärdsteknik

VGR anser att det är bra att definitionen välfärdsteknik förtydligas i relation till närliggande begrepp, till exempel personligt förskrivna hjälpmedel, medicintekniska produkter och trygghetsskapande teknik.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör